

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 21: The Land of Israel

Monday August 19 and Tuesday August 20, 2024

“Rome in the Galilee, the Galilee in Rome”

Moti Benmelech – Herzog College

Avrahan ben Eliezer Halevi (b. Spain, around 1560- d. Jerusalem early 1530s),
Meshare Katarin Constantinople 1510, 17r-17v.

וכבר ידעת מה שחלקו חכמים במסכת סנהדרין בפרק חלק על שמו של משיח שכל אחד דורש אותו כפי שמו, "ורבנן אמרי חיורא דבי ר' שמו" (סנהדרין צח ע"ב), וירצו לומר הנכבד מכל בית האדון. וכן הוא כי הנו "נכבד מכל בית אביו" (בראשית לד יט) כאשר דרשו רז"ל על פסוק "הנה ישכיל עבדי" (ישעיהו נב יג). וגם כי יהיה ג"כ הכוונה על מצורע של בית ר' מתרגום מצורעת כשלג חורא כתלגא אין הכוונה על מצורע שהיה בבית הנשיא רבינו הקדוש, רק על היות המשיח מוסגר כמו המצורע בבית אדונינו הקדוש ב"ה. ולהיות כי חוליינו הוא נשא ומכאובינו הוא סבלם, ואנחנו חשבנוהו נגוע מוכה אלים ומעונה והוא מוסגר בתוך היכל קן צפור בגן עדן בפתח הפונה לרומי והיא עיר אחת בארץ הגליל שנקראת רומי קרובה לצפורי ונמצאת דרך חלולה מתחת לארץ מרומי לצפרי מביתו של אנטונינוס שהיה ברומי לביתו של ר' שהיה בצפרי והיה בא אנטונינוס דרך שם ללמוד תורה בצנעה מפי ר'.

ובמה שאומרים ברומי רבתא שבארץ איטאליא אנשי העיר זו ביתו של רבי וזו מערת עשרה הרוגי מלכות, הכל שקר כי נתחלפה להם רומי ברומי. לפי שלא שמעו על רומי שבארץ ישראל שמה ישבו כסאות למלכי אדום אחר חרבן הבית כמה שנים מפחד ישראל פן יתנו ראש וירימו נס וימשחו מגן בהסתלקם מעליהם וישבו לאיתנם. ואמנם רבינו הקדוש לא היה ברומי רבתא מימיו ולא יצא חוצה

לארץ. גם הרוגי מלכות שברומי רבתא אינם עשרה הרוגי מלכות ר' עקיבא וחבריו כי בארץ ישראל הם קבורים והמשיח בג"ע בפתח הפונה לרומי יושב ודואג על הגזרות שנגזרו ברומי על ישראל, והוא מה שאמר לו אליהו לר' יהושע בן לוי דקאי אפתחא דרומי ואפילו שנאמ' לו דקאי אפתחא דרומי רבתא אין הכוונה בפתח רומי ממש אלא בפתח הפונה לרומי רבתא יושב שם בג"ע לנוכח רומי צופה ומביט השקוצים שבה ומתפלל על חרבנה להעביר גלולים מן הארץ. והוא שם בג"ע בפתח הפונה לרומי בין סובלי חולאים וייסורין הם משה ודוד ור' שמעון בר יוחאי ור' אלעזר בנו ורבינו הקדוש ושאר קדושים סובלי חללים מהם שסבלו חולאים ומהם שקבלו יסורין על עצמם והתנפלו לפני קונם והתפללו וענו את נפשם על עם לא אלמן, והמשיח קבל יותר מכלם ומכאובינו הוא סבלם, והוא שם ביניהם. ועל כן נקרא חיורא דבי ר' כי כך הוא דרך החכמים לדבר במשל ומליצה לחדד את התלמידים, ובכאן נשלם מה שרצינו לומר במאמר הזה לעת כזאת.

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 21: The Land of Israel

Monday August 19 and Tuesday August 20, 2024

“Rome in the Galilee, the Galilee in Rome”

Moti Benmelech – Herzog College

Avrahan ben Eliezer Halevi (b. Spain, around 1560 - d. Jerusalem early 1530s),
Meshare Katarin Constantinople 1510, 17r-17v.

You already know what the sages discussed in tractate Sanhedrin, in chapter "Helek," about the name of the Messiah, where each sage interpreted it according to their own name. "The rabbis said his name is The Leper of the House of Rabbi," (Sanhedrin 98 b) meaning the most honored of the entire house of the master. Indeed, he is the most honored of his father's house, as our sages expounded on the verse "Behold, my servant shall deal prudently" (Isaia 52 13). Furthermore, it could mean the leper from the house of Rabbi, as it is translated "leprous as snow" (Exodus 4 6). This does not refer to a leper in the house of Rabbi Judah ha-Nasi, but to the Messiah being confined like a leper in the house of our holy Rabbi, may he be blessed. **And because "he hath borne our griefs and carried our sorrows: yet we did esteem him stricken, smitten of God, and afflicted", (Isaia 53 4) he is confined within the palace of the bird's nest in the Garden of Eden, at the entrance facing Rome.**

This Rome is a city in the land of Galilee near Tzippori, connected by an underground passage from Rome to Tzippori, from the house of Antoninus in Rome to the house of Rabbi in Tzippori, and Antoninus would come through this passage to study Torah in secret from Rabbi.

As for what the people of great Rome in the land of Italy say that in their city is Rabbi's house and the cave of the Ten Martyrs; it is all a lie. They confuse the Rome in the land of Israel with the Rome in Italy as they haven't heard of the Rome in the land of Israel, where the thrones for the kings of Edom were set after the destruction of the Temple for many years, out of fear that Israel would rise up and rebel. However, our holy Rabbi never was in great Rome, nor did he leave the land of Israel. The martyrs in great Rome, are not the Ten Martyrs, Rabbi Akiva and his colleagues, as they are buried in the land of Israel. And the Messiah is in the Garden of Eden at the entrance facing Rome, sitting and grieving over the decrees issued in Rome against Israel. This is what Elijah told Rabbi Joshua ben Levi, that he is at the entrance to Rome)Sanhedrin 98 a.) Although it is said he is at the entrance to great Rome, it doesn't mean the literal entrance of Rome but an entrance facing great Rome. He is there in the Garden of Eden, opposite Rome, watching and praying for its destruction and to the removal of the idols from the land. And he is there in the Garden of Eden, at the entrance facing Rome, among the sufferers of illnesses and

pains, including Moses, David, Rabbi Shimon bar Yochai, and Rabbi Eliezer his son, and our holy Rabbi, and other holy ones who bore illnesses or accepted sufferings upon themselves, prayed and fasted for the sake of Israel. The Messiah suffered more than all of them "and carried our sorrows" (Isaia 53 4) and he is among them. Therefore, he is called "The Leper of the House of Rabbi," as it is the way of sages to speak in metaphor and parable to sharpen the minds of their students. Here concludes what we wished to say in this treatise at this time.

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 21: The Land of Israel

Monday August 19 and Tuesday August 20, 2024

“Rome in the Galilee, the Galilee in Rome”

Moti Benmelech – Herzog College

Shlomo Molcho (b. Portugal 1501 - d. Mantua (Italy) 1532), Epistle to members of the Salonica Yeshiva from late 1531-early 1532. Originally published by Avraham Rotenberg, *Hayat Kabeh* Amsterdam 1660. (Cited from: Moti Benmelech, *Shlomo Molcho: The Life and Death of Messiah Ben Joseph*, Jerusalem 2016, 374-375.)

ויהי בסוף השלשים יום בעשירי לחדש הגוים שנים עשר הוא חדש אדר שנת ר"ץ, דבר אל הנער. כחצות לילה ותרגמה נפלה עלי. והנה הזקן אשר ראיתי בתחלה במראה בא אלי ויאמר: בני עתה באתי להבינך את אשר יקרה לעמים אשר אתם בקרבם, בא עמי לחרבות ירושלם אשר היית שם בראשונה. ויקחני והוליכני אל מקום שני ההרים אשר הם בארץ הצבי בין הר ציון וירושלם ובין צפ"ת ודמש"ק, שכבר ראיתי אותם בחזון מאז, ודמותם על חותמי על שני הלמדי אשר בשמי ובכנויו. כי מיום שראיתם שמתים על חותמי לאות. ומאלה שני ההרים. הימני אשר ממול צפ"ת ודמש"ק הוא הקטן והשמאלי אשר ממול הר ציון וירשל"ם הוא הגדול. ובהיותינו שמה העמידני על רגלי על ראש ההר הימני. ויאמר אלי: שא נא עיניך אל מול ההר השמאלי והגדת לי מה אתה רואה. ואומר: רואה אני איש לבוש הבדים לבנים אשר בידו המאזנים, ועליו האיש הגדול ממנו לבוש בדים יותר לבדים[!] וחשובים אשר ראיתי בתחילה. והאיש אשר בידו המאזנים הוא על ראש ההר, ועליו האיש השני כאשר במראה הראשונה. ובדברי עמו נתקרבו ההרים וישאר האיש הגדול בין הארץ ובין השמים ממעל לראשנו. ולהיותו בהר הקטן גבהו

רגלי האיש אשר על ראש ההר השמאלי עד היות ראשי בין ברכיו. ויאמר אלי הזקן: פתח פיך ודברת אליו ושאל ממנו מה יהיה משפט הגוים אשר לקחתוך משם. אמרתי לו: היך יוכל עבד אדני לדבר עם אדני זה שאיני כדאי, כי מה אני ומה חיי ומה פועל צדק ויושר ידי לבוא להסתפח לדרוש מלפני אדני זה "קטן או גדול"? ויאמר אלי האיש: אל תירא, שלום לך בני שאל ממני ואתנה כי על זה באתי, ואקוד ואשתחוה אפיים ארצה. ואומר: היום ידע עבדך כי מצאתי חן בעיניך אדני, ידבר נא אדני באזני עבדו ויגד לי משפט הגוים אשר הייתי בתוכם על הגשר. ויען ויאמר לי: זה הספר הכתוב בו הנקמות העתידות לבא עליהם על כל הרעה אשר עשו. דבר לזקן ויגידם לך. ויתן הספר ביד הזקן. ומי יתן והיה לי רשות לכתוב מראת הספר ההוא.

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 21: The Land of Israel

Monday August 19 and Tuesday August 20, 2024

“Rome in the Galilee, the Galilee in Rome”

Moti Benmelech – Herzog College

Shlomo Molcho (b. Portugal 1501- d. Mantua (Italy) 1532), Epistle to members of the Salonica Yeshiva from late 1531-early 1532. Originally published by Avraham Rotenberg, *Hayat Kabeh* Amsterdam 1660. (Cited from: Moti Benmelech, *Shlomo Molcho: The Life and Death of Messiah Ben Joseph*, Jerusalem 2016, 374-375.)

And it came to pass at the end of the thirty days, on the tenth day of the month of the Gentiles, the twelfth month, which is Adar, in the year 5290, He spoke to the youth. At about midnight, a deep sleep fell upon me. And behold, that the old man, whom I saw at the first vision, came to me and said: My son, now I have come to make you understand what will happen to the nations among whom you dwell. Come with me to the ruins of Jerusalem, where you were at the beginning. **And he took me and brought me to the place of the two mountains which are in the Holy Land, between Mount Zion and Jerusalem, and between Safed and Damascus, which I had seen in a vision before, and their image is on my autograph on the two Lam"ds that are in my first and second name, as from the day I saw them I put them on my Autograph as a sign. From these two mountains, the right one, which is opposite Safed and Damascus, is the smaller, and the left one, which is**

opposite Mount Zion and Jerusalem, is the larger. While we were there, he set me on my feet on the top of the right mountain and said to me: Lift up your eyes towards the left mountain and tell me what you see. And I said: I see a man clothed in linen with scales in his hand, and on him a man greater than him, also clothed in finer and more distinguished linen than the first man I saw. The man with the scales stood on the top of the mountain, and the greater man stood over him as in the first vision. As I spoke with him, the mountains drew near, and the great man remained between the earth and the heavens above our heads. As he stood on the small mountain, the feet of the man on the left mountain reached up, so my head was between his knees. The old man said to me: Open your mouth and speak to him and ask him what will be the judgment of the nations from which I took you. I said to him: How can your servant speak with this lord, for I am not worthy, for what am I, and what is my life, and what are the deeds of righteousness and uprightness of my hands to come and inquire before this great lord? And the man said to me: Do not fear, peace be with you, my son. Ask of me, and I will give you, for this is why I have come. And I bowed down and prostrated myself on the ground. And I said: Today your servant knows that I have found favor in your eyes, my lord. Let my lord speak in the ears of his servant and tell me the judgment of the nations I was among on the bridge. And he answered and said to me: This is the book, in which are written the future avenges that will come

upon them for all the evil they have done. Speak to the old man, and he will tell you.

And he gave the book to the old man. If only I had permission to write the vision of that book.

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 21: The Land of Israel

Monday August 19 and Tuesday August 20, 2024

“Rome in the Galilee, the Galilee in Rome”

Moti Benmelech – Herzog College

Bibliography

Moshe Idel, *Messianic Mystics*, New Haven 1998, pp. 132-136.

Ira Robinson, “Abraham Ben Eliezer Halevi: Kabbalist and Messianic Visionary of the Early Sixteenth Century”, Diss., Harvard University, 1980, pp. 161-186.